

ЧАС МАГЧЫМАСЦЯЎ

*(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)*

Пра магіляўчанку Алесю Цумараву і яе праект «Тэрыторыя людзей» «Звязда» ўжо пісала. На конкурсе прадпрымальніцкіх ідэй на ўзроўні рэспублікі праект быў прызнаны найлепшым сярод сацыяльных. Яго мэта — даць людзям з абмежаванымі магчымасцямі шанц зарабіць сабе на жыццё і адначасова прынесці карысць грамадству. Ад моманту перамогі на конкурсе да адкрыцця крамы ў Магілёве прайшло ўсяго паўтара года. За гэты час Алеся скончыла безліч курсаў па інтэрнэт-маркетынгу, SMM-прасоўванні і шмат чым іншым. А яшчэ навучылася тынкаваць і разбірацца ў будаўнічых матэрыялах. Бо тое памяшканне па вуліцы Першамайскай, якое выдзелілі пад яе сацыяльны праект, трэба было з паўпадвальнага пераўтварыць у прыдатнае для так званага клуба па інтарэсах. Яшчэ шмат чаго трэба зрабіць, але месца, дзе можна рэалізаваць сувенірную прадукцыю, правесці майстар-клас або арганізаваць навучанне, створана. Урачыстае адкрыццё адбылося на мінулым тыдні.

Чалавек з іншай планеты

Каб навучыцца хадзіць, Алеся перанесла ў дзяцінстве 14 аперацый. Жыццё яе наогул не шкадавала. Яна рана страціла маці, перажыла развод з любімым чалавекам. Але не зламалася. У 35 гадоў пачала жыццё з новага ліста — выйшла замуж і заявіла на конкурс свой праект.

Спачатку думала зрабіць нешта выключна для сябе, але потым рызыкнула стаць карыснай і для іншых. У магілёўскай бізнес-школе ІПМ, куды яна звярнулася, праектам зацікавіліся і дапамаглі ўдасканаліць яго. У выніку ён быў прызнаны найлепшым спачатку на абласным, а потым і на рэспубліканскім узроўні.

На жаль, рэалізаваць яго аказалася больш складана, чым распрацаваць. Грошай катастрофічна не хапала. Было вельмі цяжка і беспрасветна. Ад адчаю яна нават напісала ліст Ніку Вуйчычу. Калісьці была на яго выступленні і нават паспрачалася з ім. Але настаў момант, калі ёй вельмі спатрэбілася яго парада: ці будзе мець поспех яе праект? І ён адказаў: Алеся, ты малайчына. Выйдзеш на міжнародны ўзровень, нагадай пра сябе. Запросім на сустрэчу.

Наогул Алесі вельмі пашчасціла з людзьмі. І першы, хто яе падтрымаў, быў, вядома, муж — Сяргей. Яна кажа, што яго ёй паслаў Бог. Бо яны і пазнаёміліся якраз у той момант, калі ў яе зарадзіліся думкі пра «Тэрыторыю людзей». Ён звярнуў увагу на яе незвычайнае рэзюмэ ў інтэрнэце. Жанчына пісала, што яна інвалід — у яе ДЦП, а з фота глядзе-ла прыгожая незнаёмка.

Дамовіліся аб сустрэчы і з тых ча-соў болей не расставаліся.

«Я раней думаў, што інваліды — гэта людзі з іншай плане-ты, але пасля сустрэчы з Алесяй зразумеў: розніцы паміж намі ня-ма», — усміхаецца Сяргей.

Шчаслівыя разам

На палічках — сімпатычныя лялькі, карціны, сурвэткі. Іх аўта-ры — выключна людзі з абмежава-

Каб цалкам прысвяціць сябе справе, яна звольнілася з біблія-тэкі і вяла гурток рукадзелля для людзей з абмежаванымі магчы-масцямі ў аддзяленні дзённага знаходжання для інвалідаў Ленін-скага раёна. А каб рэалізаваць хэнд-мэйд свой і знаёмых, пачала вывучаць попыт праз інтэрнэт. Хут-ка да Алесі далучыліся ўмельцы з Мінскай, Брэсцкай абласцей.

— Калі гэты праект закруціўся, прыпыняцца было ўжо позна, — расказвае Сяргей. — І нас панесла далей, у нас пачалі верыць людзі з інваліднасцю, чакаць адкрыцця гэ-

што яго чакалі. І таму дружна пад-ставілі плячо. На адкрыццё прый-шло шмат каго з ліку гэтых лю-дзей. Напрыклад, часткова мэбля ў краме — гэта дапамога Магілёў-скай абласной арганізацыі **Бела-рускага Таварыства Чырвонага Крыжа. Старшыня арганізацыі Андрэй МАРТЫНОВСКИ** асабіс-та завітаў павіншаваць шчаслівую «прадпрымальніцу».

— Аказанне дапамогі ўразлівым катэгорыям насельніцтва, людзям з абмежаванымі магчымасцямі, шматдзетным сем'ям — адна з першачарговых задач нашай гра-мадскай арганізацыі, — ад-значыў ён. — Вельмі радас-на, што ў дадзеным выпадку чалавек з'яўляецца не проста пасіўным атрымальнікам да-памогі, але яшчэ і сам імкнец-ца быць карысным іншым. Гэ-та наватарскі праект, і вельмі важна, каб ён развіваўся і прагрэсіраваў. Мы і надалей будзем супрацоўнічаць і ўзае-мадзейнічаць.

Адной з першых Алесін праект падтрымала **дэпутат Палаты прадстаўнікоў На-цыянальнага сходу Рэспуб-лікі Беларусь Вольга ПЕТ-РАШОВА**.

— Алеся прыйшла да мяне на прыём год таму. Прынесла шмат сваіх вырабаў і — біз-нес-план — вельмі дэтальёвы, сур'ёзны і прафесійны. Рас-казала, якія важныя гэты пра-ект, і папрасіла дапамагчы яго рэалізаваць, — успамінае дэпутат. — Першапачаткова

Алесі далі пляцоўку па Пушкінскім праспекце, але арэнда там была занадта высокая. І я патэлефа-навала мэру, папрасіла садзейні-чання. Алеся пабывала ў яго на прыёме, і на працягу тыдня новая пляцоўка была прапанавана. По-тым да справы далучыўся стар-шыня аблсавета дэпутатаў, дэпу-таты гарсавета, прадпрымальнікі. Справа важная. За плячыма Алесі інваліды не толькі вобласці — усёй рэспублікі. Яе праект запатрабава-ны, у яго вялікая будучыня. Будзем дапамагаць ёй і далей. Нам яшчэ шмат прыйдзеца працаваць і па стварэнні тут безбар'ернага ася-роддзя.

— Алесін праект быў асуджа-ны на поспех, — кажа **дырэктар магілёўскага прадстаўніцтва бізнес-школы ІПМ Ганна ПЕРУ-НОВА**. — Тут было адчуванне не проста праекта, а лідара. Праектаў падаецца шмат, у тым ліку і перс-пектыўных, але, калі імі не займа-цца і не развіваць, гэта ні да чаго не прыводзіць. Першае выступленне на публіцы давалася Алесі нялёгка, але яна змагалася і ішла наперад. Упэўнена, што праект жыве толькі дзякуючы ёй і Сяргею. Алеся магла павесіць на сцяну дыплом, які атры-мала, і нічога не рабіць. Але яна ў сваіх марах бачыла менавіта «тэ-рыторыю людзей», пляцоўку, дзе можна знаходзіцца і развівацца.

Тры ў адным

Творчы цэнтр складаецца з трох модуляў: крама для рэаліза-цыі сувеніраў інвалідаў (як удак-ладняе Алеся, з усяго свету), клуб для тых, хто шукае працу, і студыя прыгажосці.

— Мы будзем даваць магчы-масць рабятам прайсці адукацыю па запатрабаваных прафесіях, — кажа Алеся. — Мы навучым, як прадаваць свае сувеніры, праца-ваць у інтэрнэце, арганізаваць свой бізнес і весці яго на адлег-



У краме шмат сувеніраў з беларускай сімволікай.

ласці. Праз нас ужо рэалізуюць свае вырабы жыхары Магілёў-скай, Брэсцкай абласцей, Мінска. Нядаўна пажадалі далучыцца малдаване. Студыя прыгажосці для інвалідаў таксама ўнікальная з'ява. Хачу падняць імідж магілёў-скіх дзяўчат-інвалідаў. Незалежна ад інваліднасці, кожны хоча быць прыгожым і запатрабаваным.

Каб навучыцца хадзіць, Алеся перанесла ў дзяцінстве 14 аперацый. Жыццё яе наогул не шкадавала. Яна рана страціла маці, перажыла развод з любімым чалавекам. Але не зламалася. У 35 гадоў пачала жыццё з новага ліста — выйшла замуж і заявіла на конкурс свой праект.

Шэфства над школай прыга-жосці бярэ кампанія «Фаберлік».

— Асноўная наша задача — па-казаць людзям з абмежаванымі магчымасцямі, што яны таксама прыгожыя і могуць стаць яшчэ прыгажэйшымі, — кажа прад-стаўнік гэтай фірмы бабруйчанка Вольга Кавалеўская. — Будзем навучаць на прафесійным узроўні візажу, стварэнню вобраза, пры-чоскі. Збіраемся ўнесці ў жыццё інвалідаў шмат яркіх фарбаў.

Дарэчы, у снежні Алеся і яе аднадумцы збіраюцца правесці ў Магілёве пры спонсарскай пад-трымцы кампаніі першы конкурс прыгажосці сярод жанчын з інва-ліднасцю.

Амбіцыйная магіляўчанка між тым ужо марыць выходзіць на між-народны ўзровень. І падставы для гэтага ёсць.

— З намі ўжо выказалі жадан-не супрацоўнічаць Польшча, Расія. Зараз вядзём перагаворы з Маск-вой. На мяне выйшаў дэпутат і па-ведаміў, што яму падабаецца мой праект і ён бы хацеў бачыць нешта падобнае ў Маскве. Не выключана, што ўслед за нашай «Тэрыторыя людзей» паявіцца і ў Казахста-не, — кажа Алеся. — Я шчаслівая, што менавіта Магілёў стаў пунктам адліку. У Магілёве 18 тысяч інва-лідаў, у вобласці — 54 тысячы, у краіне — 860 тысяч. І шмат хто з іх можа прыносіць радзіме карысць. У мяне адказнасць перад гэтымі людзьмі, я не магу ім проста ска-заць: прабачце, нічога не атры-малася. Калі Нік Вуйчыч змог, мы таксама зможам. Гэта той выпадак, калі людзі хочуць працаваць. Нель-га пазбаўляць іх надзеі.

Нэлзі ЗІГУЛЯ.
Р. С. Вы таксама можае да-лучыцца да добрай справы і пад-трымаць Алесін праект. Вось яе рэквізіты:
IBAN BY20ALFA30132231730040270000
СВИФТ-ALFABY2X



Алеся з мужам прымаюць падарункі.

нымі магчымасцямі. Да нядаўняга часу ўсё гэта захоўвалася ў Алесі-най кватэры.

Тое, што праект унікальны, падкрэсліваюць усе — і прадстаўнікі ўлады, і дэпутаты, і прадпрымальнікі, і тыя, для каго гэта ўсё стваралася. У адрозненне ад камерцыйных крам, якія існуюць для таго, каб зарабляць грошы, сацыяльныя пераследуюць мэту даць рэалізавацца іншым. І без падтрымкі звонку такое доўга не праіснуе.



У Алесінай краме будзе прадавацца хэнд-мэйд з усяго свету.

тай крамы. Алеся нават жартава-ла, што калі адмовіцца ад задум-кі, трэба будзе мяняць пол, знеш-насць, прозвішча і з'яжджаць. Для яе гэта стала справай гонару.

— Не крыўдна, што Алеся цал-кам прысвяціла сябе сваёй ідэі замест таго, каб аддаць вам свой вольны час? — спрабую справака-ваць Сяргея.

— Тое, што ў Алесі ёсць мэта, гэ-та цудоўна. Я не думаю, што ўвесь свой час яна павінна прысвячаць мне. Я хачу зрабіць яе шчаслівай, а яна — мяне. У нас ужо нават са-перніцтва: хто каго больш ашчас-лівіць. Калі нам толькі выдзелілі гэта памяшканне, мы... засумава-лі. Толькі на адну электрыку трэба было знайсці дзесьці паўтары ты-сячы долараў. У выніку не ўклагі ні капейкі. Дзякуй спонсарам — гарадской уладзе, дэпу-татам, бізнесменам. Гэта яны дапамаглі давесці па-мяшканне да патрэбнага стану. Шмат дапамагаюць і інваліды, якія хочуць, каб цэнтр працаваў. Яны пры-ходзілі і працавалі толькі для таго, каб мы хутчэй адкрыліся.

Усім мірам

Тое, што праект уні-кальны, падкрэсліваюць усе — і прадстаўнікі ўла-ды, і дэпутаты, і прад-прымальнікі, і тыя, для каго гэта ўсё стваралася. У адрозненне ад камер-цыйных крам, якія існуюць для таго, каб зарабляць грошы, сацыяльныя пера-следуюць мэту даць рэалі-завацца іншым. І без пад-трымкі звонку такое доўга не праіснуе. Асабліваець Алесінага праекта ў тым,